Wat is het effect van beoordeling met woorden in plaats van met cijfers op studentenwelzijn in het hoger onderwijs?

Beantwoord door Merel de Wit (kennismakelaar Kennisrotonde)

19 juni 2024

KR. 2247

Kort antwoord

Het beoordelen van studenten met woorden in plaats van met cijfers zorgt doorgaans voor een beter welzijn van studenten. Ze ervaren minder angst, depressie en stress, meer positieve emoties en energie en ze zijn tevredener over hun studie en hun persoonlijke leven. Dit lijkt met name zo te zijn als een woordbeoordelingsschaal bestaat uit twee categorieën, bijvoorbeeld 'voldaan' of 'niet voldaan'.

Antwoord

In Nederland is het gebruikelijk dat studenten worden beoordeeld op een cijferschaal, ze krijgen dan een cijfer tussen de 1 en de 10. In het buitenland krijgen studenten soms *grades* in de vorm van letters (A t/m F). Net als in Kennisrotonde (2024) scharen we in dit antwoord deze traditionele manieren van beoordelen beide onder cijfers.

Onderwijsinstellingen kunnen er ook voor kiezen om studenten op een andere manier te beoordelen, bijvoorbeeld op een woordschaal. Die is doorgaans grofmaziger, met minder categorieën dan een cijferschaal. Studenten krijgen per vak bijvoorbeeld alleen de beoordeling 'voldaan' of 'niet voldaan', of worden beoordeeld met 'goed', 'voldoende' of 'onvoldoende'. In de meeste studies naar woordbeoordeling wordt beoordeling met 'voldaan (*pass*)' of 'niet voldaan (*fail*)' vergeleken met beoordeling met cijfers.

Vaak gaat de invoering van een woordschaal als vervanging voor cijfers gepaard met de invoering van meer feedback op het werk van studenten tijdens het beoordelingsproces (Norman et al., 2023). Daardoor is het lastig om de vorm van de beoordeling los van de mate van feedback te onderzoeken. In veel studies worden cijferbeoordelingen vergeleken met beoordelingen in woorden in combinatie met meer feedback. Veel van de effecten die hieronder beschreven worden moeten daarom worden gezien als effecten van een traditionele cijferbeoordeling vergeleken met een woordbeoordeling in combinatie met feedback.

Studentenwelzijn

In de meeste definities van studentenwelzijn gaat het over een duurzame positieve psychische staat van studenten. Studentenwelzijn wordt gekenmerkt door veerkracht, tevredenheid met zichzelf, relaties en ervaringen tijdens de studententijd en door de afwezigheid van psychische klachten zoals stress, angst en

depressie (Deunk & Korpershoek, 2021; Dopmeijer et al., 2021; Noble, 2008; aangehaald in Kennisrotonde, 2023).

Woordbeoordeling met weinig categorieën kan het welzijn van studenten verbeteren

Het beoordelen van student met woorden in plaats van met cijfers zorgt doorgaans voor een hogere mate van welzijn (Bloodgood et al., 2009; McMorran et al., 2017; Norman et al., 2023). Dit lijkt met name zo te zijn als een woordbeoordelingsschaal uit slechts twee categorieën bestaat (bijvoorbeeld 'voldoende' en 'onvoldoende'; Reed et al., 2011; White & Fantone, 2010).

Beoordeling met woorden in plaats van cijfers zorgt voor meer welzijn onder studenten

Studenten ervaren door een beoordeling met woorden in plaats van cijfers minder angst en depressie, meer positieve emoties en energie en ze zijn tevredener over hun studie en hun persoonlijke leven (Bloodgood et al., 2009). Ook lijken studenten die met woorden worden beoordeeld meer plezier uit hun studie te halen (Chamberlin et al., 2018). In een studie werd een lichting geneeskundestudenten die werd beoordeeld met cijfers in de eerste twee studiejaren gevolgd en vergeleken met de lichting geneeskundestudenten van het jaar erna die werd beoordeeld met woorden ('*pass*' of '*fail*') en daarnaast het predikaat '*honors*' – vergelijkbaar met cum laude – konden verdienen. De studenten die werden beoordeeld met woorden scoorden tot halverwege het tweede jaar hoger op een vragenlijst waarmee studentenwelzijn werd gemeten (Bloodgood et al., 2009). Aan het einde van het tweede studiejaar waren er geen significante verschillen meer tussen de twee lichtingen studenten.

Naast minder angst en depressie en meer positiviteit, vitaliteit en plezier, zijn we ook aanwijzingen dat studenten die beoordeeld worden met woorden minder stress ervaren. Op een open vraag naar de voor- en nadelen van een beoordelingssysteem zonder cijfers antwoordden een grote groep studenten zij hierdoor minder stress ervaren (McMorran & Ragupathi, 2020; McMorran et al., 2017). Ook gaven met name eerstejaarsstudenten aan dat de afwezigheid van cijfers hen helpt om te wennen aan het hoger onderwijs omdat ze niet vanaf het begin gefocust zijn op het halen van hoge cijfers (McMorran et al., 2017).

Toch kan onduidelijkheid rondom woordbeoordeling voor een deel van de studenten juist ook een bron van stress zijn (McMorran et al., 2017). In dezelfde studie gaf een kleine groep studenten aan hier last van te hebben. Sommige studenten maakten zich bijvoorbeeld zorgen over de waarde van hun diploma en hun kansen op de arbeidsmarkt als zij geen cijfers krijgen (McMorran et al., 2017). Daarnaast was dit beoordelingssysteem recent ingevoerd, waardoor studenten met vragen niet bij elkaar terecht omdat andere studenten de antwoorden vaak ook niet wisten.

Minder beoordelingscategorieën lijkt bij te dragen aan verbeterd studentenwelzijn

Het lijkt erop dat er van een positief effect van woordbeoordeling op studentenwelzijn met name sprake is als een woordbeoordelingsschaal weinig categorieën heeft, maar een kwalitatief goede studie waarin verschillende woordbeoordelingsschalen met elkaar worden vergeleken ontbreekt nog.

In sommige studies wordt een beoordelingsschaal met twee categorieën vergeleken met een beoordelingsschaal met drie of meer categorieën. Onder deze tweede groep valt zowel beoordeling op een cijferschaal als woordbeoordelingsschaal met drie of meer categorieën (bijvoorbeeld *honors, high pass, pass,*

fail). Studenten die beoordeeld worden op een beoordelingsschaal met twee categorieën, rapporteren doorgaans een beter welzijn dan studenten die worden beoordeeld op een schaal met meer categorieën, ook als dit een woordbeoordelingsschaal is (Reed et al., 2011; White & Fantone, 2010). Zij rapporteren minder stress, minder emotionele uitputting en een betere mentale kwaliteit van leven en hebben minder kans op een burn-out (Reed et al., 2011). Ook hebben deze studenten het gevoel dat zij naast hun studie meer tijd hebben om aan hun welzijn te werken of om met familie door te brengen, ondanks dat hun studieresultaten niet verschillen (White & Fantone, 2010).

Geraadpleegde bronnen

Bloodgood, R. A., Short, J. G., Jackson, J. M., & Martindale, J. R. (2009). A change to pass/fail grading in the first two years at one medical school results in improved psychological well-being. *Academic Medicine*, *84*(5), 655-662.

Chamberlin, K., Yasué, M., & Chiang, I. C. A. (2023). The impact of grades on student motivation. *Active Learning in Higher Education*, *24*(2), 109-124.

Deunk, M., & Korpershoek, H. (2021). *Studentenwelzijn in het hoger onderwijs: Een overzichtsstudie van veelbelovende aanpakken voor docenten(teams), opleidingen en instellingen*. Rijksuniversiteit Groningen.

Dopmeijer, J. M. (2021). *Running on empty. The impact of challenging student life on wellbeing and academic performance.* [Doctoral dissertation, University of Amsterdam]. Digital Academic Repository.

Kennisrotonde. (2023). *Wat zijn effectieve hulpbronnen voor universitaire studenten die bijdragen aan hun welzijn?*

Kennisrotonde. (2024). *Werken studenten in het hoger onderwijs harder als zij beoordeeld worden aan de hand van een woordschaal in plaats van met cijfers?*

McMorran, C., & Ragupathi, K. (2020). The promise and pitfalls of gradeless learning: Responses to an alternative approach to grading. *Journal of Further and Higher Education*, *44*(7), 925-938.

McMorran, C., Ragupathi, K., & Luo, S. (2017). Assessment and learning without grades? Motivations and concerns with implementing gradeless learning in higher education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, *42*(3), 361-377.

Noble, T., Wyatt, T., McGrath, H., Roffey, S., & Rowling, L. (2008). Scoping study into approaches to student wellbeing. Australian Catholic University and Erebus International.

Normann, D. A., Sandvik, L. V., & Fjørtoft, H. (2023). Reduced grading in assessment: A scoping review. *Teaching and Teacher Education*, *135*, 104336.

Reed, D. A., Shanafelt, T. D., Satele, D. W., Power, D. V., Eacker, A., Harper, W., Moutier, C., Durning, S., Massie, F. S., Jr., Thomas, M., Sloan, J. A., & Dyrbye, L. N. (2011). Relationship of pass/fail grading and curriculum structure with well-being among preclinical medical students: a multi-institutional study. *Academic Medicine*, *86*(11), 1367-1373.

White, C. B., & Fantone, J. C. (2010). Pass–fail grading: laying the foundation for self-regulated learning. *Advances in health sciences education*, 15, 469-477.

Meer weten?

- Kennisrotonde. (2024). Werken studenten in het hoger onderwijs harder als zij beoordeeld worden aan de hand van een woordschaal in plaats van met cijfers?
- Kennisrotonde. (2023). *Wat zijn effectieve hulpbronnen voor universitaire studenten die bijdragen aan hun welzijn?*

Over deze vraag

Opgesteld door:	Merel de Wit (kennismakelaar Kennisrotonde)
Vraagsteller:	Docent hbo
Onderwijssector:	hbo, wo
Trefwoorden:	Beoordeling, cijfers, studentenwelzijn, hoger onderwijs
Referentie:	Kennisrotonde. (2024). *Wat is het effect van beoordeling met woorden in plaats van met cijfers op studentenwelzijn in het hoger onderwijs?* (KR. 2247)

Dit antwoord is gepubliceerd op Kennisrotonde.nl. De Kennisrotonde is samen met NCO en Onderwijskennis een dienst van het NRO.